

# מועדון הסרט הכחול

**יחיאל גוטמן** — לא רתי. עורך־דין. היועץ המיטשפטי של סיעת המערך בכנסת: „אילו הייתי חבר־כנסת הייתי צריך להכריע בנושא הצנוורה, הייתי מבטל את הצנוורה על מחוות ומשאיר רק את הצנוורה על סרטים.“ היה בין פוסלי אפרים חוזר מן הצבא. לא השתתף בדיון על החילוני האחרון.

**מנחם הרביץ** — לא רתי. דוקטור. האומבורסמן לילדים ונוער. עובד משרד־העבודה והרווחה. תומך בסרת הפיקוח על מחוות, ומציע לטווג את הסרטים לפי גילם.

**יעקב העליון** — לא רתי. עיתונאי מעריב. „אני לא יותר חכם מאף אדם מבוגר“, אמר, ומציע לבטל את הצנוורה על מחוות. לגבי סרטים, טוען שיש לסווגם לגילם. „יש להגן על הילדים.“

**לאה לופנסלר** — לא רתי. מורה. פיומנאית. כתבה לומר חיים משה את כל השירים. ליברלית. אישרה את החילוני האחרון. מחמירה

כמעט תמיד במחנה־הפוסלים. **אהרון לגרמן** — רתי. סוציולוג. יושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה למתנדבים. הליברל שבין הרתיים. נתן היתר להצגת הו. כלכותא. עם שינויים.

**דוד מאיר** — רתי. פרופסור לרפואה. לשעבר מנהל בית־החולים הדתי שערי צדק בירושלים. במחנה השמרנים והפוסלים.

**אביב עקרון** — לא רתי. דוקטור. לשעבר מנהל בית־ספר תיכון בתל־אביב. היום מנהל קריית־התפוצות ובית־מדרש למורים. מתון. אישר את החילוני האחרון.

**מאיר שחם** — רתי. לשעבר המפקח על הבחירות. דוקטור. גימלאי ממישרד־הפנים. שמרן. אוהב לפסול ולהביע את רעתו.

**אברהם דורון** — רתי. לשעבר עורך תיקשורת של הרב יצחק פרץ. מינוי חדש של שר הפנים. לא זכה לאישור הממשלה. שמרן. כהחילוני

**שיצא הדוקטור יוסף בורג** מלישכתו במישרד־הפנים. נכנס לשם הרב יצחק פרץ. המועצה לביקורת סרטים ומחוות, השייכת למישרד־הפנים. התחילה מיד לקבל צבע אחר. השר פרץ, הממונה החדש, התחיל להשחיל לתוכה את נאמניו, חובשי הכיפות השחורות. ימיה הליברליים־כביכול של המועצה עומדים להסתיים. לאט־לאט מזדחלים של המועצה חברי ש"ס ואוהד

דיה. המועצה בדרך להיות שחורה. להלן רשימת החברים, רובם עדיין מעידן־בורג. הגיל הממוצע שלהם: יותר מ־55.

**יהושע יוסטמן** — לא רתי. יושב ראש המועצה. כשיצא בגיל 65. לגימלאות ממעריב, סידר לו השר בורג עבודה. זה היה לפני שמונה שנים. לחברים במועצה קשה להגדיר את הושבי ראש. לעיתים הוא קשות, לעיתים ליברל. תמיד מחפש את הפשרה.

**יעקב מרקוביץ** — רתי. מעובדי הבכירים

שונה, והקומנדו מפריע לה בעבודתה. המועצה לביקורת סרטים ומחוות היא עוד אחת מן הירושות שהותר בארץ המנדט הבריטי. בשנת 1927, בצו ששמו „דבר המלך במועצתו“, הותקנו תקנות הראינוע — צנוורה על סרטים. בשנות ה־30 נקבע צנוורה על מחוות. שניהם נעשו במתכונת של צנוורה אנגלית מלפני 123 שנים. כשסירבה המפר"ל להצטרף לממי של־תרביץ, ב־1974, נכנסה שולמית אלוני לממשלה ודרשה מייד את ביטול החוק המנדטורי. יגאל אלון, או שר החינוך־והתרבות, הסכים. הממשלה קיבלה ברוב־קולות החלטה לבטל את הצנוורה. החלטה זו לא התגשמה מעולם.

גם לפני כן המשיכו חברי־כנסת להעלות הצעות־חוק לביטול הצנוורה. הראשון היה ח"כ (או) אורי אבנרי, שבשנת 1966 הניח על שולחן־הכנסת הצעת־חוק לביטול הצנוורה על מחוות וסרטים. אחריו, כעבור 15 שנה, ביקש חבר־הכנסת מרדכי וירשובסקי לבטל את המוסר.

## הנאות אסורות

**ר**מועצה לביקורת סרטים ומחוות חתמה ב־23 איש. רובם עברו ממזן את גיל ה־50. חציים רתיים, שמונו עוד בתקופתו של שר־הפנים הקודם, יוסף בורג.

חבר־מועצה נבחר לתקופה של שלוש שנים, אך שר־הפנים יכול להדיח את חברו. לתקופה כהונה נוספת. רוב חברי־המועצה מכהנים כבר קבוצה שניה ושלישית. שר־הפנים צריך להביא לממשלה את שמות חברי־המועצה לאישור.

שני חברים, אברהם דורון והרצל פישמן, לא קיבלו את אישור־הממי שלה. לשר־הפנים, יצחק פרץ, לא איכפת. הוא נוהג במישרד־הפנים ככתוב שלו.

כשהתמנה הרב פרץ כשר־פנים, הוא ביקש להוציא מתחום אחריותו את המועצה לביקורת סרטים ומחוות. במשך שבועיים־שלושה, היתה המועצה באחריות ראש־הממשלה, ובניהול ראש־לישכתו, נועז אפלכאום.

יועציו של פרץ מיהרו להסביר לו את חשיבות המועצה. פרץ התחרט, הודיע כי הוא דורש את המועצה, והיא חזרה לאחריותו. בממשלת אחדות לאומית אין מתווכחים על דברים כאלה.

חברי־המועצה זוכים בכרטיס־כניסה חופשי לכל בתי־הקולנוע והתיאטרונים בישראל. הם מקבלים החזר הוצאות על כך שהטריחו את עצמם לאולפן־ההקדנה של המועצה; אחד מחברי המועצה קיבל 12 שקלים



גונן

לין

גוטמן

מרקוביץ

העליון

בכל הקשור לנושאים פורנוגרפיים. מקפידה לש" מור על כבוד האשה.

**אורנה לין** — לא רתי. עורכת־דין. בתו של ח"כ אמנון לין. ליברלית ומתיינית בהשקפותיה. אישרה את החילוני האחרון.

**זאב שחם** — לא רתי. תת־אלוף במילואים. ליברל בהשקפותיו. התיר את אפרים חוזר מן הצבא. הסכים כי החילוני האחרון יכול לעלות על בימת הקמארי.

**הרצל פישמן** — רתי. עובד הסוכנות היהודית. חבר חדש, בהמלצת השר פרץ. לא עבר את אישור הממשלה. פסל את החילוני האחרון.

**סנדיה דויד** — לא רתי. רכות המועצה. לא היתה מוכנה לשתף פעולה.

האחרון הוכיח לשר פרץ כי בחירתו היתה נכונה; פסל.

**ברוך אביבי** — לא רתי. מחנך. אינו נחשב לקפזן, אך גם אינו ליברל.

**דוד אגמון** — לא רתי. כתב קול ישראל בערבית בכנסת. מיוחדן. חברים במועצה מגיירים אותו כמתמיר. לא פסלתי עד היום אף הצגה בערבית, אמר לזכותו.

**יורם גרין** — לא רתי. תת־ניצב במישטרה, ראש היחידה הארצית לחקירות־הונאה. מתנגד בעיקר לאלמות. רואה כל דבר מהזווית המישטרתית. אישר את החילוני האחרון. מתון ברעור חיו, ליברל.

**ציקל דיפור** — לא רתי. פסיכולוגית קלינית. ליברלית.

של מישרד־הפנים. ממלא מקומו של יושב־ראש המועצה. שמרן וקשות. בהרבה מיקרים רואה להעביר לוועדות־המישנה — שהוא קובע את הרוב ככן — את הסרטים והמחוות שלדעתו ראויים לפסילה.

**זבולון אורלב** — רתי. מנכ"ל מישרד־הד"ר תות. מאנשי השר זבולון המר. כדורך־כלל במחנה־הפוסלים.

**עמרם בלום** — רתי. האפוסטרופוס הכללי. במחנה השמרנים והפוסלים.

**יונה בוקן** — רתי. פרופסור לקרימינולוגיה באוניברסיטת בר־אילן. תומך בדרך־כלל בפסילות.

**יונה בוקן** — רתי. הכתב הפרלמנטרי של ביטאון המפר"ל הצופה. מתכבט בישיבות בחומרה.

הנאות מיוחדות מהסרטים הפכו כבר זמן לבריחת־המועצה.

המועצה מקבלת סרטים להקרנה וטקסטים של מחוות לקריאה. כל סרט, הצגה ומחזה חייבים לקבל את אישורה. מדי שנה קוראים חברי המועצה 80 עד 100 מחוות, כולל המחוות של פסי־טיבל־עכו.

חלק מחברי־המועצה מסכימים ש" אין צורך בצנוורה על מחוות. הם לא יכולים לעשות דבר. אלכס אנסקי, למשל, כשסיים את תקופת כהונתו במועצה, הודיע לחברים כי הוא לא מוכן להמשיך בחברותו, שכן הצעתו לביטול הצנוורה על מחוות לא התקבלה. אנסקי, כעיתונאים אחרים במועצה, יודע היטב כי מי שמתנגד לצנוורה לא יכול לשבת במועצת הצנוורה.

הנימוקים שלהם, כי הם ישנו את העניין מכפנים. נראים לעיתים מוזרים ביותר.

הדוקטור יוסף בורג אומר, כי מה שקורה היום בעולם הסרטים זה „סקסומניה“. לדעתו, כמה מן המחוות שנכתבו לא היו צריכים להיכתב מלכתחילה. „אנחנו חיים במציאות של מתחים רתיים, ערתיים, לאומיים ומעדיים, וכל דבר שיכול לעורר מתח או שינאה — צריך להיזהר מפניו.“

דיברי בורג הם תיכונות לחלק מחברי־המועצה, המציגים עצמם כליברלים. ליברלים אינם יושבים במועצת צנוורה. גם הליברלים ביותר לא יכרו לים לשנות את חוקי־הצנוורה, כשהם חברים במועצה כוו ובחבורה שכזו. את החוק בישראל משנים כדורך־כלל הח"כים, ובניהם קשה היום למצוא ליברלים רבים.

מרת חתיתי



החילוני האחרון: רב נבון, שלמה ווישינסקי המלך דיבר במועצתו — וכך נולדה ביקורת הראינוע

## המליאה תצביע

**ח**בריהוועדה הקשיבו בסבלנות רבה לדבריהם של השניים. אחרי שעה וחצי של ישיבה נתבקשו שני מנהלי הקאמרי לצאת החוצה. ישיבת מליאת המועצה נמשכה עוד 10 דקות בלבד.

בדקות אלה הציע יהושע יוסטמן, יו"ר המועצה, לבחור ועדת־מישנה מקרב חברי־המועצה, להטיל על הוועדה לעבור על המחזה בעיון פעם נוספת ולהציע תיקונים והשמטות, כך שאם יתקבלו אלה עליידי התיאטרון, תיתן המועצה היתר צנוורלי למחזה.

הצעתו של יוסטמן התקבלה ברוב קולות החברים, וגם אנשי התיאטרון הסכימו כאופו עקרוני. ועדת־המישנה תיכחד בהמשך השבוע, תשב על המי דוכה ותחליט, תגיש את הצעותיה למליאה, המליאה תצביע, ההצעות יוגשו לתיאטרון. רק אחרי כל ההליך המסורבל הזה יתכן ואפשר יהיה לחוות בהצגה מקוצצת.